

plectitur enim ea dictio omnem potentiam & gloriam huius seculi. Consultò itaq; regnorum dictio. A ne vtitur Propheta, ut spem faciat suis, nihil valitaram contra potentiam Dei, quorumcunq; regnum aduersorum gloriam: quia tandem non solum cedant gloriæ Dei, sed noinen quoq; illius celebratura sint.

OBS. 3.

*Expède, que
sis ista caci-
zat, quod ma-
teriam cant-
ti regna terræ
tā opere hor-
rent, detestā-
tur & impu-
gnant.*

Tertiò, nec hoc prætereundum est, quod non dicit, *Vlulate, vel horrete regna terræ, aut timete Deum;* sed, *Cantate Deo, psallite Domino. Animus Prophetæ non nisi eam gloriae Dei amplificationem intuetur, quæ ad salutem gentium, non quæ ad exitum erat factura. Regno Christi competit vniuersalis omnium vbiq; regnorum lætitia, quæ cantico & Psalmis hic exigitur. Vnde recte adiectum est Selah: ut admoneat nos, quo vniuersalem hanc, propter vniuersalem noui Testamenti gratiam, omnium regnorum huius Mundi lætitiam diligenter expendamus.* Quod autem non dicit, *Gaudete regna terræ:* sed, *Cantate Deo, psallite Domino: duorum nos admonet. Vnum, quod gaudium Christianorum exuberare debeat in canticum oris Ita & Apostolus nos ad cantica & hymnos vocat, Colos. & Ephes. Alterum, quod non sat est gaudere & canere, sed exigitur ut cordis nostri gaudium, canticum Deo: id est, laudem Dei parat. Sic non solum dicit, *Regna terræ cantate: sed addit, Deo & Domino. Quis autem ignorat, quid exigitur ad hoc, ut Deo cantemus? de quo alibi diximus.**

Ad alterum partis huius tertiae membrum pertinent reliqua, quibus potentiam Dei celebrat, celebriq; ab omnibus terræ regnis postulat, cùm dicit: *Qui cœlis inequitat, cœlis illis antiquis, ecce dat in voce sua vocem robustam. Date robur Deo, super Israële splendor eius, robur eius in nubibus. Terribilis Deus de sanctuarij suis, Deus Israël: ipse dat robur & vires populo, benedictus sit Deus.*

His potentiam Dei duplii nominine prædicat. Primo, quatenus illa cœlestis: id est, in cœlis regnans terribiliter ostenditur. Ad hoc facit, quod dicit *Deum cœlis inequitare, & vocis suæ dare vocem virtutis eius, roburq; illius esse in nubibus:* quæ iuxta literam de cœli tempestatisbus cœnit, quibus grauiter & fortiter desupervoꝝ Dei velut indignabunda, mortaliumq; malitiam increpans detonat. Altero, quatenus ea in terris erga populum Israëlem declarata & illustrata est. Huc pertinent ista: *Super Israële splendor eius: id est, potentiae & gloriae illius maiestas & illustratio, Deus Israël ipse dat robur & vires populo. Prædicat ergo Deum cœlo superne, & terra infernè dominante, utrobiq; suam declarare maiestatem. Et ad id referendum est, quod numero plurali dicit: Terribilis Deus de sanctuarij suis: intelligens utramq; illius sedem, qua & in cœlis & inter populum suum in tabernaculo regnat. Voluit hoc p. & Propheta omnium eorum admonere populum Israëlem, quæ potentiam Dei cùm superne in cœlis, tūm infernè in terris, & potissimum ad populi sui defensionem, aduersus impios nominis sui hostes, terribiliter declarant.*

Cœlis illis antiquis.] Tempestatum vim & terrorem Propheta libenter adducit. Cur id faciat, alibi dictum est, ut Psalm. 18. & 29.

Cœlis illis antiquis.] Quidam illud ☽ יְהוָה non ad cœlos, sed ad equitatum & ascensum Dei referunt. ut sensus sit: Qui cœlis ab initio inequitat. Hoc sensu fortiter percutit alienorum deorum cultores, qui relicto vero illo & antiquo cœlorum Domino, recentes sibi ipsi deos elegerunt: qui ut cœli domini non sunt, etiamsi cœlestibus per insaniam cœci cordis inferantur, ita certè dij non sunt. Verus autem Deus, non est recens Deus, qui nouiter sit exortus, qui cœli dominatum non ab initio tenuerit, sed priscus ille, ante quem nullus vnuquam fuit.

Kom. 16. *Ecce dat vocis uæ vocem robustam.] Virtus ista tonitrui Psalmi 29. graphicè describitur. Nobis hoc loco obseruandum est, quomodo ista particula in regno Christi habeat. Nam hic certè vox Dei, quæ per Euangelij prædicationem in toto terrarum Orbe intonuit, vocem habuit virtutis: non solum quatenus illa in cordibus credentium ad salutem, sed & quatenus aduersum impiorum potentiam & vim sese exeruit, fideli animo perpendendum est, quod voci Dei robur & virtutem adscribit. Nam in eo potissimum diuina maiestas declaratur, quod verbum Dei, verbum est omnipotenz.*

Dat robur Deo. Quasi dicat: Agnoscite vestram imbecillitatem regna terræ, nolite de viribus vestris gloriari aduersus Deum, nolite in sole scere: sed potius Deo subdi, illique roboris & potentiae gloriam adscribere. Necessaria admonitio, quæ nunquam non debeat potentum fastui & temeritati occini.

*Super Israële splendor eius. Item: Deus Israël, ipse dat robur & vires populo.] Huius testimonia sunt in Scripturis veteris Instrumenti plurima & luculenta. Sed quām impar est quæso splendor illius veteris Testamenti, collatus ei qui per regnum Christi super populo credentium illuxit? Illud: *Ipse dat robur & vires populo,* magnam hahet consolationem, si legas generaliter & præsenter, ut intelligas illum hoc perpetuo facere.*

PSALMVS LXIX.

AD PRÆCINENDVM SVPER LILIIS DAVID.

ARGUMENTVM PSALMI.

Habet hic Psalmus haud obscuram imaginem passionis Christi, deinde & vaticinia, tam de ultione hostium Christi, quam de salute Ecclesie. Potes autem diuidi in quatuor partes: ut prima continet anxiæ Davidis & Christi afflictæ querelas, cum intermixta precatione pro liberatione: altera, dira imprecetur hostibus: tertia, gratuletur, & laudem Dei instituat: quarta, ad laudandum Deum cœlum ac terram excitet, ac vaticinetur de prosperitate Ecclesie Dei.

PRIMA